

1. УВОД И МЕТОДОЛОГИЈА РАДА

1.1. ПРЕДМЕТ И ФОРМУЛАЦИЈА ПРОБЛЕМА ИСТРАЖИВАЊА

Одабир предмета истраживања био је први корак у изради овог рада, а затим је то био избор и формулисање теме у том оквиру. Предмет и тема овог рада су насиље и недолична понашања у спорту и правна регулатива која уређује ову област, посебно област сузбијања и спречавања насиља на спортским приредбама. Посебан осврт у овом раду дат је Босни и Херцеговини и Републици Српској, односно њиховој законодавној активности у области спорта и спречавања и сузбијања насиља и недоличног понашања на спортским приредбама.

Избором и одабиром теме начелно је утврђен предмет рада и формулисан проблем истраживања.¹

Само формулисање проблема је нешто дужи поступак, јер обухвата и избор научног поља, као и избор теме. Тема не смије бити ни преуска ни преширока, а назив теме такође мора бити логичан и прихватљив.

Предмет истраживања овог рада подразумијева анализу и обраду насиља и насилничког понашања у спорту, историјски развој, почев од најстаријих времена па до данас, као и правног уређења ове проблематике у појединим европским државама, с посебним освртом на подручје држава створених на простору бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, односно Босне и Херцеговине - Републике Српске.

Насиље у спорту је проблем готово свих држава у Европи и свака од њих се бори са овом појавом на сличан начин, што је и највећи интерес истраживања овог рада.

Обавеза сваке државе је да обезбиједи сигурно окружење за своје грађане и да реагује свим средствима у остварењу својих дужности.

Било која активност државе у борби против насиља у спорту мора почети од нормативних активности, јер, прије свега, проблематика мора бити правно и нормативно уређена како би државе на правилан и правовремен начин могле реаговати

---

¹ Р. Лукић, *Методологија права*, Сабрана дела, Београд, 1995, стр. 29.

и предузимати одговарајуће мјере у циљу спречавања и сузбијања негативних појава у спорту.

Ангажовање државе и државних органа у области спорта у циљу стварања безбједног окружења за све учеснике, може се објаснити чињеницом да важност спорта као дијела друштвеног живота превазилази свакодневне интересе, јер управо због толике масовности, интересовања и утицаја спорта на друштвене токове, држава је морала да реагује на начин који се захтијева од ње, а то је превасходно законодавном и нормативном активношћу.

1.2. ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ сваког истраживања, па тако и овога у области спорта и насиља у спорту јесте анализа суштине предмета истраживања и, по могућности, рјешавање тога проблема. Циљ сваке људске дјелатности јесте да се постигне нешто, неки резултат, да се дође до одређених сазнања о питању које је предмет истраживања. Тема овог истраживања је одабрана са одређеним циљем, а он је: дати одговоре зашто и због чега се нешто или нека појава истражује.

Обрађивање теме насиља у спорту и правног аспекта овог облика насиља има задатак да оствари практични и научни циљ.

Циљ ће се у овом случају постићи:

- анализом спорта и насиља у спорту;
- анализом узрока настајања насиља у спорту и на спортским теренима у појединим државама;
- анализом активности предузетих од стране државе и других релевантних органа;
- анализом могућих рјешења проблема, предузимањем одговарајућих мјера и ангажовањем одређених субјеката у њиховом рјешавању.

Ово истраживање би требало да прође степен дескрипције и дође до нивоа објашњења.

Према томе, научни и практични циљ овог рада јесте анализа и појашњење проблема насиља у спорту, правног и нормативног сегмента тог проблема, као и пружање могућих рјешења за сузбијање и спречавање негативних појава у спорту.

1.3. УТВРЂИВАЊЕ ХИПОТЕЗЕ

Хипотеза је битан дио научне замисли и сазнања сваког истраживања. Након утврђивања предмета, проблема и циљева истраживања, утврђује се хипотеза као логичан сlijед радњи у пројекту истраживања.

Хипотеза је у основи идеја за коју се вјерује да ће довести до рјешења проблема.

Хипотеза се најчешће сматра претпоставком и непровјереним судом за који се претпоставља да је истинит. Она се најчешће дефинише као претпоставка, прије свега мисаона, у облику појмова и ставова о чињеницама будућег сазнања.

Да би се формулисала хипотеза, истраживач мора добро и студиозно познавати предмет истраживања, а у овом случају то је спорт и насиље у спорту односно његово спречавање.

Имајући у виду речено, формулисаћемо неколико хипотеза за ово истраживање које би могле да гласе:

1. Насиље и насилна понашања у спорту у порасту су у већини држава Европе, а посебно у земљама југоисточне Европе, односно, државама бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије;
2. Насиље и насилна понашања угрожавају спорт и спортска такмичења;
3. Адекватном примјеном законских и других мјера као и одговарајућим материјалним улагањима у спорт, у знатној мјери би се смањио број инцидената на спортским приредбама и повећала би се безбједност самих учесника;
4. Нужно је донијети одговарајуће прописе у области спорта и насиља у спорту на подручју Босне и Херцеговине и ентитета, у оквиру којих би поступали и предузимали мјере органи на нивоу Босне и Херцеговине и ентитета, организатори, спортски клубови, као и други субјекти у спорту, са циљем афирмације спорта и подизања безбједности на спортским приредбама на виши ниво;
5. Сарадња држава бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у борби против насиља у спорту представљала би један од значајнијих фактора у борби против насиља у спорту и стварању безбједног окружења у спорту на овим просторима.

1.4. МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

Ни практично ни теоријски нема успјешног рада без адекватне организације рада, односно без пажљиво одабраних метода. Метода представља начин рада и састоји се од низа поступака којима се долази до могућих рјешења. Метода је плански начин рада којим се долази до одређеног циља.

Без добро одабраних метода тешко је доћи до заданог циља, чиме је значај методе посебно наглашен.

Избор метода у овом случају је усклађен, прије свега са предметом истраживања, а то је насиље у спорту и правни аспекти насиља и недоличног понашања на спортским приредбама.

Тако су кориштене сљедеће методе:

- дијалектичка метода, која је кориштена као основна и њоме се полази од тезе, преко анализе, и долази се до синтезе и резултата;
- метода анализе садржаја, која је уско везана са методом синтезе и она даје цјеловит поглед на проблем;²
- дедуктивна метода, која се најчешће користи у истраживањима и путем које се долази до закључка на основу рашчлањивања цјелине на више елемената;
- индуктивна метода, која полази од низа појединачних чињеница, а на основу којих се долази до одговарајућег закључка;
- компаративна метода, која је можда и највише кориштена у изради овог рада, јер се базира на упоређивању правне регулативе појединих држава у области спорта, те сличностима и разликама како би се дошло до адекватних и ваљаних резултата;
- статистичка метода је кориштена за анализу квантитативних података;
- историјска метода која треба да одговори на питање које су околности утицале на настанак и развој насиља уопште и насиља у спорту у појединим временским епохама и појединим државама.

Све наведене методе кориштене су упоредо и тешко је одредити која је метода и у којој мјери значајнија и која је више допринијела успјешности завршетка овога рада.

---

² М. Шамић, Методологија научног рада, Сарајево, 1990, стр. 23.

1.5. ИЗВОРИ САЗНАЊА ЗА РАД

За израду овога рада кориштени су бројни извори, а прије свих стручна литература (научне књиге, стручни радови, часописи, зборници, и друге публикације), те разноврсни нормативни акти, закони, конвенције, препоруке, програми, као и новински чланци, интернет и слично.